

De leden van de commissie Mens & Samenleving

Behandeld door	J. Zuidgeest	Datum	21 september 2016
Doorkiesnummer	030 – 2864383	Ons kenmerk	16.507020
E-mail	j.zuidgeest@utrecht.nl	Onderwerp	Ontwikkelingen dagopvang Catharijnehuis
Bijlage(n)	Geen	Verzonden	
Uw kenmerk			
Uw brief van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte commissieleden,

In april 2014 hebben wij u geïnformeerd over het starten van een verkenning naar een mogelijk meer geschikte locatie voor de dagopvang voor dak- en thuislozen die in de Catharijnesteeg is gevestigd. De aanleiding destijds kwam zowel voort uit de overlast die bewoners van de zuidelijke binnenstad ervoeren van de groep dak- en thuislozen in het gebied, als uit de beperkingen in ruimtegebruik van het pand van het Catharijnehuis.

Met deze brief informeren wij u zoals toegezegd over de ontwikkelingen rond het Catharijnehuis. Daarbij is een belangrijk gegeven dat de verkenning uiteindelijk geen *meer* geschikte locatie heeft opgeleverd en de dagopvang dus vooralsnog op de huidige locatie voortgezet zal worden¹. Tegelijkertijd –zo blijkt uit informatie van alle betrokken partijen en een gesprek met de beheergroep– zullen er op de korte termijn maatregelen moeten worden genomen om de opvang op de huidige locatie te verbeteren. Die maatregelen hebben betrekking op de leefbaarheid en veiligheid, maar ook op de (zorg)inhoudelijke opvang en begeleiding van de huidige bezoekers van het Catharijnehuis. Deze ontwikkelingen binnen de dagopvang hangen nauw samen met de bredere (door)ontwikkeling van de zorg- en opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen in onze stad.

Wij hebben over de ontwikkelingen en de te nemen maatregelen intensief contact met alle betrokken partijen, zoals de politie en het wijkbureau Binnenstad, het Catharijnehuis zelf, andere betrokken organisaties voor opvang en zorg (zoals de Tussenvoorziening) en uiteraard de beheergroep.

Huidige situatie dagopvang

Leefbaarheid in omgeving Catharijnehuis

Uit de gesprekken met de veiligheidspartners en de beheergroep blijkt dat de inzet van een ‘sociaal portier’ in de Catharijnesteeg (sinds juni 2013), de beheerafspraken met de omwonenden (december 2013) en de samenwerkingsafspraken tussen de professionele partners (aanwezige zorginstellingen, politie, wijkveiligheid) weliswaar bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid, maar de overlast in en rondom de Catharijnesteeg nog onvoldoende terugdringen.

¹ De verkenning heeft één locatie opgeleverd, die de afgelopen maanden zeer serieus is overwogen als alternatief. Om een aantal redenen (onder meer de te verwachten looproutes en de nabijheid van andere kwetsbare voorzieningen) achten wij deze locatie uiteindelijk niet geschikt.

Datum **21 september 2016**
Ons kenmerk **16.507020**

In het Catharijnehuis

Binnen de dagopvang is een aantal veranderingen in gang gezet. De samenwerking met Barka voor het begeleiden van mensen uit Midden en Oost Europa (MOE-landers) laat resultaten zien. In de periode 2012–2016 zijn 342 personen geremigreerd naar hun thuisland en vanaf 2013 zijn 152 personen aan werk geholpen. Dit voorkomt echter niet dat zich ook weer nieuwe MOE-landers aandienen. De aanwezigheid van het maatschappelijke werk in het Catharijnehuis zorgt voor dagelijks open spreekuur, trajectbegeleiding en praktische hulp in de vorm van inkomensbeheer en het verstrekken van briefadressen. En er is meer aandacht voor activering van bezoekers. Bijvoorbeeld het betrekken van bezoekers bij huishoudelijke taken, het team van het Leger des Heils dat mensen ophaalt om buiten afval te prikken en door de aanwezigheid van de afdeling Wegwijs van de Tussenvoorziening (die mensen gericht toe leidt naar dagbesteding).

Bovenstaande ontwikkelingen zijn een eerste stap, maar wij vinden dat dit nog te weinig structurele resultaten oplevert (en daarmee de beoogde doorstroom van bezoekers die een zodanige stap zetten dat ze niet meer naar het Catharijnehuis komen).

Ook is er geen deurbeleid: er komen nu nog teveel bezoekers die de druk op en rond het Catharijnehuis vergroten en waarvoor in de stad betere voorzieningen beschikbaar zijn.

Maatregelen voor de korte termijn

Omdat gezien het bovenstaande de druk op het Catharijnehuis en de omgeving nog steeds hoog is, nemen we op de korte termijn en in nauwe samenspraak met het Catharijnehuis, de politie en de andere (veiligheids)partners de volgende maatregelen:

Met ingang van 21 september 2016:

- Wordt er één lijn gevoerd in handhaving van de rust. De gemaakte beheerafspraken zijn geactualiseerd en waar nodig aangescherpt, waarbij ook strakke afspraken gemaakt zijn over de naleving en handhaving daarvan (de beheergroep en politie geven aan dat dit aandacht verdient). Wij zullen de afspraken in samenspraak met de beheergroep blijven monitoren en er daarbij met name op toezien dat de aanpak eenduidig wordt gehanteerd door alle professionals (politie, de sociale portier, medewerkers van het Catharijnehuis en de gemeente).
- Zijn er duidelijke 'Steegregels': rondhangen in en om de Catharijnesteeg wordt niet getolereerd.
- Monitoren we de klachtenregeling: actiepunten, toezeggingen en klachtenafhandeling worden exact bijgehouden en systematisch besproken met de beheergroep. De beheergroep zal ook weer vaker bijeen worden geroepen onder regie van de gemeente.

Per 1 november 2016:

- Voert het Catharijnehuis stapsgewijs een deurbeleid in. Het Catharijnehuis biedt dagopvang en is daarmee een belangrijke vindplaats voor professionals. Tegelijkertijd komen er veel bezoekers die elders beter op hun plek zijn. In de voorbereiding worden alle huidige bezoekers van het Catharijnehuis in kaart gebracht om vervolgens op individueel niveau te bekijken waar in de zorg- en hulpverleningsketen zij het best begeleid kunnen worden richting herstel. Dit vraagt om een zorgvuldig traject waarbij de bestaande bezoekersgroep geleidelijk wordt afgepeld.
 - Bezoekers die ergens anders al een plek hebben (bijv. in een hostel, begeleid wonen of een zelfstandige woning) worden in afstemming met betreffende partners niet meer toelaten in het Catharijnehuis. Betreffende cliëntbegeleiders bereiden deze mensen de komende weken voor op de datum van 1 november, zodat hier duidelijkheid over is bij alle betrokkenen.
 - Voor bezoekers die elders beter begeleid kunnen worden, zoals zware alcoholisten bij verslaafdenopvang De Stek, maken de voorzieningen onderling afspraken over wat er nodig is voor een actieve doorgeleiding. Dit gaat om enkele tientallen mensen en is erop gericht de druk op het Catharijnehuis zo snel mogelijk te verlagen.

Datum 21 september 2016
Ons kenmerk 16.507020

Ontwikkelingen in de keten van opvangvoorzieningen: focus op preventie en herstel

Utrecht kent al geruime tijd een uitgebreid aanbod van voorzieningen voor dak- en thuislozen. Tegelijkertijd blijft ook deze aanpak zich vernieuwen op basis van (zorg)inhoudelijke inzichten en veranderingen in de doelgroep. Daarbij ligt de focus op het voorkomen van dakloosheid en het (zodra dat mogelijk is) werken aan herstel en perspectief. Hiermee wordt ook de uitstroom uit de laagdrempelige opvang bevorderd. Belangrijke voorwaarde in de bovenstaande focus is dat de partijen² in de maatschappelijke opvang en zorg nog intensiever samenwerken in de keten van de zogeheten 'eerste opvang'. Zij zetten daarin zelf de komende periode een aantal stappen die een directe verbinding hebben met de positie van het Catharijnehuis (en andere voorzieningen in de eerste opvang) .

Eerste veranderingen zijn al doorgevoerd. In het verlengde van de outreachende werkwijze van het frontofficeteam en de aanpak langslapers is in de nachtopvang de voorwaardenaanpak ontwikkeld. Nachtopvang wordt daarbij gezien als een noodvoorziening, wat betekent dat verblijf in de nachtopvang in principe tijdelijk en kortdurend is en wordt gekoppeld aan de voorwaarde dat de persoon in kwestie actief meewerkt aan een traject richting herstel. De ketenpartners werken samen om de personen gericht te laten doorstromen naar vervolgvoorzieningen. Het resultaat van deze aanpak is dat in 2015 84% van de cliënten van de nachtopvang binnen 3 maanden weer uitstroomde.

Een belangrijke volgende stap is een sluitende efficiënte en effectieve aanpak voor opsporing en toeleiding van dak- en thuislozen te realiseren. Daarom hebben ketenpartners samen met de gemeente het initiatief genomen het *stadsteam Herstel* te vormen. Er is een projectleider aangesteld, het team wordt momenteel gevormd door medewerkers vanuit alle betrokken instellingen en zal per januari 2017 operationeel zijn. Uitgangspunt is het organiseren van de hulpverlening rond de cliënt in plaats dat de cliënt naar de verschillende loketten van organisaties toe moet (naar analogie van de buurtteams). Dit geeft versnelling in het traject, rust voor de cliënt en effectievere hulp.

Vervolg

De komende weken gaan wij intensief met alle betrokken partijen (waaronder de beheergroep) in overleg om de bovenstaande aanvullende maatregelen voor de korte termijn te realiseren. Wij zullen uw commissie over twee maanden (in november) op de hoogte stellen van de resultaten en de voortgang. Voor het college zijn dit noodzakelijke voorwaarden om de dagopvang vooralsnog op de huidige plek te continueren.

Ook zullen wij u dan nader informeren over de stappen op de langere termijn in de vernieuwing van de keten van eerste opvang.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,

² De Tussenvoorziening, Stichting Dagopvang Utrecht (Catharijnehuis), Leger des Heils, Altrecht, Victas en Gemeente Utrecht